

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 1. An id fieri possit naturaliter

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

pauperi preparatur, hic numero obolus: ut illum accipiat, vel non accipiat, liberum est illi, supposito tamen quod velit acceptare, hunc accipiet, & non alium. Ad quam responsionem stabiliendam, sic possent firmari signa rationis, magis principalia. Primò videbat Deus causas liberas, positis omnibus prærequisitis, posse agere vel non agere. Secundò obtulit causis liberis concussum ad operandum utrumlibet. Tertiò ordinavit conditionatè pro singulis individuis certam individuorum actuum seriem. Quartò vidit creaturam se ad talem in specie actum determinare, quid autem hic læderet libertatem? Conformiter ad dicta ubi de Prædeterminatione dici potest, quòd non sit libera voluntas in ordine ad hanc individuationem actus, vel quòd sit libera, voluntati individuationis actus non electivè, sed elicitivè. De quo fuse I. part. D. 5.

Obijciuntur 6. Album A. non potest divisim efficere speciem simillimi albi B. nec intellectus Petri efficere divisim intellectionem Pauli, ergo unus idemque effectus, non potest produci à pluribus divisim causis.

Respondetur. Si sit res de cognitione, non retento prædicato vitalitatis, cognitionem Pauli potest efficere Petrus, sed si sit de cognitione retento prædicato vitalitatis, jam disparitas erit, quia si retenta vitalitate, cognitio Petri posset à Paulo produci, & esset ille actus ab intrinseco Petri, quia esset actus ille retenta vitalitate à Petro oriunda, ut supponitur, & non esset ille actus ab intrinseco Petri, quia esset ab intrinseco principio, quod est ipse Paulus, vel quod est Principium in Paulo. Nullum autem simile contingit absurdum, si idem effectus à diversa numero causa ponatur.

Directè ad objectionem dici potest, quòd consequens sit verum particulariter, sed non universaliter, nempe quòd aliquis effectus non sit producibilis à pluribus causis. Porro si effectus non sunt producibiles à pluribus causis, qui dicunt intrinsecam connexionem, nonnisi cum his causis, ii autem dicunt connexionem intrinsecam cum his nonnisi causis, qui etiam per divinam potentiam, nonnisi ab his causis produci possunt, eò quòd in sui definitione hanc nonnisi importent causam, & quia actus vitalis importat principium ab intrinseco, & quidem hoc, si debeat reddere intelligens hoc, & species albi A. importat representationem non albi B. sed albi A. si ipsam rationem albi A. representare debet, hinc fit, ut hi duo & similes alii effectus non possint à pluribus causis produci, quia autem multi alii effectus non important hanc connexionem, fit, ut ab aliis causis produci possint. Addo quòd multi negent species intra se solo numero differre.

Obijciuntur 7. Ergo absolute loquendo, filius posset generare Patrem.

Respondetur. De præsentis rerum ordine hoc falsum esse.

DIFFICULTAS II.

An due cause simul eundem effectum producere possint?

PRÆMITTO 1. Quòd non sit difficultas de duabus causis partialibus, ut cum plures v.g. carbones, idem subiectum calefaciunt: nec item est difficultas de duabus causis diversi ordinis totalibus, nam certum fide est, Deum qui est agens altioris ordinis, concurrere cum agentibus creatis. Nec item est difficultas de causis diversi generis; nam compositum habet quatuor genera causarum, in suo genere totalium. Nec item difficultas est de causis ejusdem generis totalibus in actu primo, partialibus in actu secundo, quando scilicet causa, ita actionem suam contemperat, ut relinquat locum actioni alterius, quamvis posset sola eundem effectum producere v.g. cum duo equi trahunt pondus, quorum unus sufficeret trahendo.

PRÆMITTO 2. Difficultatem esse de duabus causis ejusdem generis totalibus in actu secundo, quando scilicet una producit pro sua parte totum effectum, & alia similiter.

PRÆMITTO 3. Possè difficultatem procedere: An id possit fieri naturaliter; deinde an id fieri possit supernaturaliter.

Punctum Difficultatis 1.

An id fieri possit naturaliter?

DICENDUM est. Non possè fieri naturaliter, ut due cause totales eundem effectum causent, idque totaliter. Non est obvium, rationem conclusionis plenè satisfaciendam dare, idque propterea, quia non apparet; Cur duo Angeli saltem ad ostendendam suam libertatem, non possint concurrere, uterque totaliter ad movendum eundem lapidem; cur item duo ignes eidem stuppæ applicari æqualiter vi naturali non possint, saltem Angelicà, & quia tam unus ignis, quam alter nesciunt se agere, nec habent in potestate coercere actionem, cur unusquisque ita non agat, ac ageret quantumvis non adesset alter, quo casu idem effectus utrique causæ, in actu secundo responderet; videamus interim rationes, quæ adferri solent.

PROBAT 1. Arriaga communi argumento, quod videlicet actio illius alterius foret frustra.

RESPONDERI potest pluribus viis huic rationi; si enim nomine actionis frustra, veniat actio non cessaria simpliciter, concedo talem frustraneitatem; si autem nomine actionis frustra veniat actio essentialiter frustra, sic ne divinitus quidem id fieri posset, imò in hoc monstraretur quædam quasi liberalitas naturæ, & sicut licet magis horreat monstrum, quàm superfluitatem, hinc rariora sunt monstra, quàm multæ pluvix, vel magna siccitas, & nihilominus ex accidenti permittit illa natura; cur ergo non permitteret Deus duas causas saltem interdum, simul tamē agere.

PROBAT 2. Oviedo Assumptis variis principiis.

PRIMUM Principium. Duæ actiones v.g. duæ generationes, dicunt inter se impossibilitatem.

RESPONDETUR. Hoc ipsum fuisse probandum.

SECUNDUM principium. Deus & natura non determinant ad eundem effectum reproducendum, ubi jam defierit, unde etiam non datur à privatione regressus. Ergo nec ad eundem effectum duas causas determinabit.

RESPONDERI potest. Quod antecedens videatur favere oppositis, nam etiam negatio reproductionis effectus, posset ab illis reduci non in intrinsicam exigentiam naturæ, sed in legem & ordinationem Dei, cur ergo oppositum, seclusa hac ordinatione non posset fieri. Deinde non datur à privatione regressus, propter bonum universi, ex varietate confurgens, quæ varietas, ratione termini, non esset, si duæ causæ totales agerent, esset tamen varietas ratione ipsarum causarum, duplici adeoque ad effectum concurrentium, & sicut aliqui effectus, non à solis causis univocis, sed etiam ab æquivocis producuntur; ita spectat ad varietatem universi cum ordinariè ab una totali causa, unus producatur effectus, propter varietatem procedat à duabus.

PROBAT 3. Conclusio. Imprimis quod attinet ad effectus materiales, illi non possunt simul totaliter à duabus causis produci; Ratio, quia cum effectus materiales habeant partes, non possunt simul produci, adeoque dant locum, ut suam partem, quæque causa producat. Quod attinet ad effectus spirituales, hi à nobis nulli sunt, nisi habitus, species, actiones; substantia enim spiritualis creari indiget, prædicti autem effectus non possunt totaliter à duabus causis produci, quia causa illorum effectuum est anima, vel Angelus, qui sibi est principium unicum numero.

RESPONDERI posset, quod effectum materialem possunt totaliter producere duæ causæ, quantumvis ille sit divisibilis. Cur enim eidem

minimo, non possint simul applicari duæ causæ, quo casu, una in agendo non posset præcedere aliam, consequenter, nec una post aliam successivè ageret; Quod attinet ad effectus spirituales; cur non posset homo habere duas simul alicujus objecti species, solo numero distinctas, iisque mediantibus, non posset eundem producere actum, cur non posset habere duos simul actus, ut uterque simul eundem spiritualem producat habitum, & sic de reliquis; quamvis autem actionis sit finis producere, non sequetur quod careret hoc fine, illa duplex actio, cum utrique, licet idem, respondeat effectus.

COMMUDIUS probabitur Conclusio per hoc, quia nulla est experientia, quæ probet totaliter unum effectum à duabus causis ejusdem generis produci, & ex altera parte nullum est fundamentum positivum, quod probet, à duabus causis totalibus eundem fieri effectum. Ergo censendum est naturaliter id non posse fieri.

CONFIRMARI potest, quia uni actioni non respondent duo termini v.g. uni ignitioni, duo ignes, ergo nec duplici actioni unus terminus, non enim est potius fundamentum unius, quàm alterius.

OBJICITUR in oppositum. Duo fines totales possunt naturaliter causare eundem effectum, unde potest quis deambulare totaliter propter recreationem. Ergo idem sentiendum de causis efficientibus.

RESPONDET 1. Arriaga. Non licere argumentari ab intentionalibus ad physica. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT. Quia finalis causa est causa Physica, licet causans intentionaliter. Cur ergo si finalis duplex causa potest eundem effectum causare, non poterit efficiens? Curque intentionalitas admittit coexistentiam aliis causæ totalis, non admittit autem efficientia.

RESPONDET 2. Oviedo. Causam finalem dupliciter spectari posse, primo respectu actus interni voluntatis. Deinde respectu actus externi, dicit itaque eundem actum voluntatis, non posse pendere à duplici causa finali adæquata, posse externum; prioris rationem dat, quia actus internus per se, & essentialiter respicit suum objectum, & per seipsum ab illo pendet, ut non possit ab ipso non pendere. Ergo actus qui pendet à duplici objecto, ita pendet ab ipso, ut non possit non pendere. Ergo ulterius à nullo pendet adæquate, eo ipso enim, quod non possit non ab utroque dependere, neutrum seorsum sumptum sufficiens est, ut illo ablato, actus subsistat, cum tamen de ratione causæ adæquate sit, posse subsistere effectum, aliâ causâ ablata; posterioris rationem dat, quia deficiente uno fine, qui est sanitas, potest eadem deambulatio imperari efficaciter à fine, qui est recreatio. &c.

Hæc responsio

Non

NON SATISFACIT. Tum quia negari potest illam deambulationem fore eandem formaliter, licet futura sit eadem materialiter, quia formaliter accepta illa deambulatio est actus humanus. Ergo importat motivum; cumque unum motivum non sit aliud motivum, sit, ut uno deficiente motivo, non sit jam unus actus formaliter, quia non respicit jam aliud motivum, per quod tamen formalisatur. Tum quia sicut est dependentia absoluta actus interni à motivo, sic est etiam dependentia ex suppositione actus externi à motivo: quae dependentia ex suppositione in hoc sita est, quia poterat hic actus, aliud motivum habere; supposito tamen quod habeat, non potest non habere; quamvis verò actui externo concedatur dependentia nonnisi ex suppositione, motivo tamen illo mutato, non manet idem actus formaliter; & sic v.g. deambulatio assumpta ex intentione recreationis est bona formaliter, deambulatio autem assumpta ad locum inhonestum, est mala formaliter. Ergo etiam non eadem erit formaliter deambulatio, deficiente alio fine. Sicut enim alia est formaliter dependentia deambulationis facta propter finem bonum, & alia propter finem malum; ita alia erit formaliter dependentia actus externi ab uno fine, & alia à duobus.

RESPONDETUR. 3. Negando Antecedens; & licet eadem materialiter deambulatio causari possit à duplici causa finali, non tamen eadem erit formaliter, & secundum esse causatum à finali.

Ad hanc responsionem elucidandam duo adferenda sunt. Imprimis cur si eadem deambulatio potest causari, quoad esse materiale seu reale, à duplici causa finali, non possit etiam à duplici efficienti, idem esse reale causari; deinde adferendum est; cur idem formale esse, non causetur à duplici finali causa. *Quoad primum,* ratio est quia finis non dat esse ipsum reale, sed nonnisi esse tale, non enim ratio causandi in fine, est ipsum esse simpliciter, sed bonitas, hoc est, jucundum tale, utile tale, delectabile tale; ergo & quod causat, non est esse simpliciter, sed tale esse; nam proportionantur ratio causandi, cum causato, imò si finis causaret esse, ut esse simpliciter, hoc ipso jam non indigeret consortio efficientis, transiretque finale agens, in efficiens, & certè intendit finis ipsum bonum, & non esse simpliciter acceptum. Ergo & id quod causat, est bonum, id enim causat, quod intendit; sed bonum, non est esse, simpliciter acceptum, passio enim non est formaliter id, cujus est passio. Ergo & finis non causat esse simpliciter acceptum, sit ut sive accedat, sive recedat, sive ut unum, sive multiplex, eodem modo se habeat, esse simpliciter. Quia autem causa efficiens causat ipsum esse simpliciter, sicut abscissus illius facit non esse effectum sim-

pliciter, ita & multiplicatio illius, facit ipsum esse simpliciter, seu esse materiale & reale multiplex, accedente experientiâ, quod unus idemque effectus totaliter non ponatur à duplici principio ejusdem rationis. *Quod secundum.*

Nempè, cur idem formale esse non causetur à duplici finali causa; ratio præter adlatas contra responsionem secundam hæc est; si duo fines totales v.g. sanitas & recreatio causarent eandem formaliter deambulationem, idem esse formale causatum à causis finalibus, haberet deambulatio, deficiente altera causa totali, ut notum est ex definitione cause totalis, sed non habet idem esse formale. Quod probatur, esse formale in deambulatione causatum à fine, qui est recreatio, deficiente hoc motivo deficit. Ergo. Antecedens probatur, si deficiente motivo hoc, quod est recreatio, esse formale in deambulatione causatum ab hoc fine, non deficeret. Ergo posset esse, hoc esse formale, sine hoc motivo: ulteriusque quod fieret propter unum finem, fieret propter omnes fines, liquidem abecedente fine, qui est recreatio & manente solo fine; qui est sanitas, habetur formale esse causatum ab illo fine, manetque esse recreationis in illa deambulatione; ex quo ulterius à pari sequeretur, quod etiam deficiente motivo, quod sit malum respectu recreationis, manebit adhuc formaliter mala, illa deambulatio.

ADDI POTEST. Ne divinitus quidem propter diversos fines adæquatos posse causari, idem esse formaliter, quod respiciunt diversa motiva, quia etiam divinitus ratio formalis jucundi, non potest esse ratio formalis utilis, & sicut assensus intellectus propter unum motivum, non potest esse idem, propter aliud motivum etiam divinitus, quia una specificatio non est alia specificatio, ita nec divinitus, propter diversos fines, idem esse formale respondere.

Punctum Difficultatis 2.

An id fieri possit supernaturaliter.

DICENDUM est *Affirmativè.* Est contra Sco-
tistas & Thomistas, & nostrum Val-
quez.

PROBATUR unico argumento. Quia id non implicat contradictionem.

CONFIRMATUR. Conclusio à pari. Non implicat contradictionem, ut eodem instanti Episcopus cum Sacerdote novo, finiat formam, quo posito quæro, vel uterque consecraret, vel non, si uterque, quæro, vel partialiter, vel totaliter? si totaliter. Ergo ejusdem effectus duæ cause totales adæquate, dari possunt; si partialiter; contra erit. Tum quia illa partialiter

† d 4

cau-